

زهرا و فاطمه همچنان بر طرفدارین اسمها در آذربایجان شرقی

مدیرکل ثبت احوال آذربایجان شرقی گفت: اسامی زهرا و فاطمه همچنان صدر نشینان اسامی برای دختران در آذربایجان شرقی هستند و خانواده‌ها ترجیح می‌دهند تا نام فرزندان دختر خود را با این اسامی مزین کنند.

مدیرکل ثبت احوال آذربایجان شرقی گفت: اسامی زهرا و فاطمه همچنان صدر نشینان اسامی برای دختران در آذربایجان شرقی هستند و خانواده‌ها ترجیح می‌دهند تا نام فرزندان دختر خود را با این اسامی مزین کنند.

علی جعفرآذری امروز در گفت‌وگو با خبرنگار فارس در تبریز اظهار کرد: از کل اسامی ولادت‌های ثبت شده برای دختران در سال گذشته در استان اسامی زهرا و فاطمه رتبه‌های اول و دوم را به خود اختصاص داده‌اند.

وی در تشریح جزئیات این موضوع گفت: اسم زهرا در سال گذشته 8.12 درصد اسامی دختران و فاطمه 6.91 درصد را به خود اختصاص داده‌اند که به ترتیب رتبه‌های اول و دوم فراوانی اسامی دختران در آذربایجان شرقی محسوب می‌شوند.

جعفرآذری اضافه کرد: سال گذشته 2 هزار و 823 نام زهرا از سوی خانواده‌ها برای دخترانشان انتخاب شده و 2 هزار 405 نام فاطمه نیز مورد اقبال خانواده‌ها بوده است.

این مقام مسئول در حوزه ثبت احوال آذربایجان شرقی کل ولادت‌های ثبت شده برای دختران در استان را 34 هزار و 758 مورد اعلام کرد.

نام گذاری حضرت زهرا سلام‌الله علیها

نام‌گذاری زهرا علیه‌السلام است از طرف خداوند متعال می‌باشد، همانند اسم‌گذاری محمد صلی‌الله علیه و آله و سلم، و علی و حسن و حسین علیهم‌السلام حضرت فاطمه زهرا علیها‌السلام در پیشگاه خداوند 9 اسم مخصوص دارد: فاطمه، صدیقه، مبارکه، طاهره، زکیه، راضیه، مرضیه، محدثه و زهراء.

حضرت فاطمه زهرا (س) یک نام رسمی داشت که همان فاطمه است. این نام را پیامبر اکرم صلی‌الله علیه و آله و سلم هنگام تولد به امر خداوند برای دخترش برگزید؛ اما به تصریح امام صادق علیه‌السلام، فاطمه زهرا (س) 9 اسم مخصوص، در پیشگاه خداوند متعال دارد، بنابراین یکی از کنیه‌های آن حضرت «أُمُّ الْأَسْمَاء» است؛ یعنی بانویی که اسامی فراوان دارد. و این امر دلالت بر عظمت روحی صدیقه کبری (س) می‌کند، زیرا حضرت فاطمه (س) زن نمونه بودند.

زن نمونه؛ یعنی انسانی کامل که برای بشریت الگو و سرمشق می‌باشد، از این رو همه صفات عالی انسانی در صدیقه طاهره (س) جمع بود و ایشان در برابر هر صفت نیک، دارای لقبی خاص هستند. این 9 نام که از شهرت والایی برخوردار است به ترتیب ذکر شده در حدیث فوق مورد بررسی و تبیین قرار می‌گیرد.

معانی اسم فاطمه (س)

فدر لغت وقتی طفل از شیر گرفته می‌شود، می‌گویند: فُطِمَ الولد.

«فاطمه وصفی است از مصدر فطم. و فطم در لغت عرب به معنی بریدن، قطع کردن و جدا شدن آمده این صیغه که بر وزن فاعل معنی مفعولی می‌دهد، به معنی بریده و جدا شده است.

فاطمه از چه چیز جدا شده است؟

در روایات بسیاری به وجه تسمیه آن حضرت به «فاطمه» اشاره شده است. فاطمه از جهل و پلیدی جدا شده است.

عن الباقر علیه‌السلام قال:.... ثم قال:

«إني فطمتك بالعلم، و فطمتك عن الطمّ. ثم قال أبو جعفر علیه‌السلام: واللّه لقد فطمها الله تبارک و تعالی بالعلم و عن الطمّ

امام باقر علیه السلام فرمودند: خداوند فاطمه زهراء را از جهل و پلیدی جدا نموده است، بنابراین «فاطمه» نام گرفته است. ایشان سپس ادامه دادند: به خدا قسم، خداوند در عالم پیمان و عهد (یعنی عالم ذر) فاطمه (س) را از جهل و پلیدی جدا کرده است.»

امام باقر (ع) فرمودند: در روز قیامت حضرت فاطمه (س) بر در جهنم توقفی دارند. روی پیشانی هرکس نوشته شده است که مؤمن است یا کافر. در این هنگام به یکی از دوستان خطاکار حضرت فاطمه (س)، فرمان می‌دهند به طرف جهنم برو. فاطمه زهراء (س) روی پیشانی او را می‌خواند: (بر روی پیشانی او نوشته شده است) «دوستدار زهراء».

«فاطمه زهراء (س) به درگاه خداوند عرضه می‌دارد: خدایا! پروردگارا! نام مرا «فاطمه» نهادی و فرمودی: «به خاطر تو، دوستدارانت و دوستداران فرزندان را از آتش جهنم رهایی می‌بخشم.» وعده تو همیشه حق بوده و هیچ‌گاه خلاف وعده خود عمل نکرده‌ای.

«خداوند متعال می‌فرماید: فاطمه جان! چنین است که می‌گویی. من تو را فاطمه نام نهادم و هرکس که تو را دوست بدارد، یا فرزندان تو را دوست بدارد، او را از آتش جهنم رهایی می‌بخشم، وعده من راست است و من خلاف وعده خود عمل نمی‌کنم. من این بنده ام را به طرف جهنم فرستادم تا تو او را شفاعت کنی و فرشتگان و پیامبران من و هرکس در محشر است مقام تو را پیش من ببینند. هرکس را که مؤمن (و عاشق) یافتی دستش را بگیر و داخل بهشت نما.»

خلایق از معرفت فاطمه (س) عاجزند.

قال الصادق علیه السلام:

«إنا أنزلناه في ليلة القدر، الليلة، فاطمة والقدر، الله. فمن عرف فاطمة حق معرفتها، فقد أدرك ليلة القدر وإثما سميت «فاطمة» لأنّ الخلق فطموا عن معرفتها،

امام صادق علیه السلام درباره آیه ی کریمه «إنا أنزلناه في ليلة القدر» فرمود: مراد از «ليلة» فاطمه است. مراد از «قدر» خداوند است، پس هرکس مادرم فاطمه زهرا (س) را آنگونه که باید، بشناسد، شب قدر را درک کرده است. مادرم «فاطمه» نامیده شد، زیرا خلایق از معرفت او عاجزند.»

فاطمه مشتق از فاطر است.

قال النبي صلى الله عليه و آله لفاطمة عليها السلام.

«شق الله لك يا فاطمة! إسماً من أسمائه، فهو «الفاطر» و أنت «فاطمة».

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به حضرت فاطمه (س) فرمودند: ای فاطمه من! خداوند برای تو اسمی از اسامی خود برگرفته خداوند «فاطر» است و نام تو را «فاطمه» گذاشته است.»

نام فاطمه (س) برگرفته از نام خداوند

«هذه «فاطمة» و أنا فاطر السماوات والأرضين فاطم، أعدائي عن رحمتي يوم فصل قضائي و فاطم أوليائي عما يعترينهم و يشينهم فشقت لها إسماء من إسمي،

من فاطر زمین و آسمان هستم (یعنی خالق آسمان و زمین هستم.) و در روز قیامت دشمنان خود را از رحمتم محروم می‌گردانم و اولیای خود را، از هر چه آنها را می‌آزارد و ناپسند دارند، جدا نموده‌ام، پس نام «فاطمه» را از نام خود مشتق نمودم.

معنی زهرا: درخشان چهره

معنی زهرا در فرهنگ‌های لغت:

زهرا. زهراء. (فرهنگ فارسی معین). از «زهرا» تازی بمعنی درخشان. روشن. درخشنده روی. و در اشعار فارسی این کلمه اغلب صفت زُهره آمده است، بمعنی زهره درخشان و تابنده:

گهی چون آینه چینی نماید ماه دوهفته

گهی چون مهره سیمین نماید زهره زهرا.

شادی او طلبد زهره زهرا بر چرخ

که طرب راست مهیا و ندارد سر غم.

امام صادق فرمود: زیرا نور آن بانوی مکرمه در یک روز سه بار برای امیرالمومنین می درخشید، و چون در محراب عبادت می ایستاد نور درخشنده او برای اهل آسمان می درخشید همانگونه که نور ستارگان برای اهل زمین می درخشد.

صدیقه:

زیرا او هرگز در زندگی جز راست نگفت و هر آنچه پدر بزرگوارش فرمود، تصدیق کرد.

رسول خدا به امیرالمومنین فرمود: یا علی، من به فاطمه سفارش هایی کرده ام که به تو بگویم. او هر چه گفت پذیر، زیرا او راستگوست، بسیار راستگو.

مبارکه:

برکت به معنای خیر فراوان است و از فاطمه نسل فراوانی به عالم اسلام هدیه شده. لذا در بعضی از تفاسیر آمده است که در آیهی « انا اعطیناک الکوثر » (ای رسول گرامی ما به تو خیر کثیر عطا کردیم) منظور، فاطمه (س) است.

طاهره:

امام باقر (ع) فرمود: زیرا او از هر ناپاکی ظاهری و هر گونه ناپاکی دامن، مبری است.

و نیز طبق روایات متعدد، آیه تطهیر(انما یریدالله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا) درباره حضرت فاطمه نازل شده است. پس فاطمه طاهره است زیرا هر گونه رجس و پلیدی و ناپاکی از وجود مقدسش دور است.

زکیه:

زکاه هم به معنای رشد و نمو و هم به معنای طهارت است، بنابراین زکیه هم یعنی از فاطمه نسل پرباری پا به عرصه وجود خواهد گذاشت و هم اینکه او وجودی است پاک و طاهر.

راضیه:

زندگی کوتاه حضرت فاطمه با غم و اندوه و نیز با تلاش و سختی همراه بود. او زندگی بسیار مشکلی را پشت سر گذاشت ولی هرگز لب به شکایت باز نکرد، بلکه همواره خدای بزرگ را شکر می کرد و راضی بود.

روایت شده روزی رسول خدا حضرت فاطمه را دید که لباس خشنی بر تن داشت و با دست های مبارکش آسیاب می کرد در حالیکه طفل کوچک خود را هم شیر می داد رسول خدا گریان شد و فرمود: ای دخترکم، تلخی این دنیا را بچش، برای رسیدن به شیرینی آخرت.

حضرت فاطمه نه تنها لب به شکایت باز نکرد، بلکه عرض کرد: ای رسول خدا، من خدا را برای نعمتهایش سپاسگزارم.

و نیز روزی امیرالمومنین از رسول خدا خواست اگر ممکن باشد برای فاطمه مستخدمه‌ای بگیرد، اما رسول خدا تسبیح فاطمه را به آنها تعلیم فرمود. حضرت زهرا پس از شنیدن این دستور پیغمبر اکرم سه بار فرمود: من از خدا و رسولش راضیم.

مرضیه:

تمام کارهای حضرت فاطمه مورد رضایت خدا و رسول بود. رسول خدا هیچ گاه بر فاطمه غضب نکرد، به او خرده نگرفت و برعکس، گاهی می‌فرمود: فداها ابوها. (پدرش به قربانش).

این چنین است که رسول خدا رضای فاطمه را رضای خدا می‌دانست و می‌فرمود: خدا از غضب فاطمه غضب می‌کند و از رضایت او راضی می‌شود.

محدثه:

امام صادق (ع) در این مورد فرمود: زیرا ملائکه از آسمان فرود می‌آمدند و با او سخن می‌گفتند.

در فرهنگ اسلامی محدثان راستین همواره از حرمت و منزلت ویژه‌ای برخوردار بوده‌اند، محدثان و راویان در حفظ و حراست از گنجینه‌های معارف و ارزش‌های دینی و ذخایر گرانمایه مکتب تشیع و رشد و تعالی فرهنگ غنی اسلامی نقش اول را داشته‌اند و حامل ودایع و امانت‌های گرانقدر الهی و رازدار اسرار آل رسول بوده‌اند.

برخی نام‌های دیگر حضرت فاطمه (س)

حصان (محفوظ)، حره (آزاده، شریف)، سیده (بانوی محترم)، عذراء (پرده نشین)، حوراء (فرشته، حوریه، مریم کبری (مریم برتر)، نوریه (تابناک، درخشنده) و نام آن بانو در آسمان، منصوره (یاری‌شده) است.

کنیه‌های حضرت

ام الحسن، ام الحسین، ام المحسن، ام الائمہ، ام ابیها.

حضرت فاطمه (س) آن قدر به پدر بزرگوارش محبت می‌کرد و مادرانه عشق می‌ورزید که "ام ابیها" (مادر پدرش) لقب گرفت.